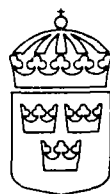

Regeringens proposition

1994/95:188

Effektiviseringar på delgivningsområdet

Prop.
1994/95:188

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 16 mars 1995

Ingvar Carlsson

Laila Freivalds
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar av reglerna för förenklad delgivning. För att underlätta handläggningen framför allt vid tingsrätt av mål som har inletts genom summarisk process vid kronofogdemyndigheten föreslås att svaranden i ett mål hos kronofogdemyndigheten om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning skall kunna delges information om att förenklad delgivning kan komma att användas vid tingsrätten – eller Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd – om målet efter bestridande överlämnas dit. Vidare föreslås att informationen om förenklad delgivning inte skall behöva delges, om den lämnas till en part i nära anslutning till att denne har gett in någon handling i det aktuella målet.

Övriga förslag i propositionen tar sikte på andra delgivningsformer än förenklad delgivning.

Det föreslås utvidgade möjligheter att tillgripa husrannsakan för att kunna genomföra delgivning i brottmål.

Vidare föreslås att utredning i ett delgivningsärende om att den sökta håller sig undan skall få användas vid bedömning av om han håller sig undan även i ett senare delgivningsärende.

Det förordas också utvidgade möjligheter att lägga delgivningsansvar på käranden i dispositiva tvistemål, efter mönster från den summariska processen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1995.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken	7
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Allmänna utgångspunkter	10
5	Förenklad delgivning	11
5.1	Bakgrund	11
5.2	Information redan hos kronofogdemyndigheten om förenklad delgivning	12
5.3	I vilka fall kan informationen lämnas formlöst?	16
5.4	Kravet på dubbla postförsändelser	18
5.5	Delgivning av tillägsstämningar	18
5.6	Tidpunkt då delgivning anses ha skett	19
6	Husrannsakan vid delgivning	19
7	Notoriskt svärdelgivna personer	22
8	Kärandens ansvar för delgivning	25
9	Ekonomiska konsekvenser	27
10	Ikraftträdande	27
Bilaga 1	Promemorians lagförslag	28
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	33
Bilaga 3	Lagradsremissens lagförslag	34
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	39
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 1995	40

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1994/95:188

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i delgivningslagen (1970:428),
2. lag om ändring i rättegångsbalken.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428)

Härigenom föreskrivs i fråga om delgivningslagen (1970:428)

dels att 3 och 3 a §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Myndighet ombesörjer delgivning genom att sända handlingen med post eller överlämna den med bud eller på annat sätt till den sökte, varvid som bevis att denne har mottagit försändelsen begäres delgivningskvitto eller mottagningsbevis (ordinär delgivning). Ordinär delgivning kan också ske genom förenklad delgivning enligt 3 a §.

Om det finns anledning antaga att delgivningskvitto eller mottagningsbevis ej kommer att lämnas eller ej kommer att erhållas i tid, får myndighet som regeringen bestämmer ombesörja att handlingen överlämnas till den sökte i särskild ordning genom postbefordringsföretag som regeringen bestämmer (särskild postdelgivning).

När det är lämpligt, får en myndighet delge kallelser, meddelanden och andra handlingar, som inte är omfattande eller annars av svårtillgängligt innehåll, genom att innehållet läses upp vid telefonsamtal med den sökte och handlingen därefter sänds till denne med post (telefondegivning). Sådan delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar, varigenom mål eller ärenden anhängiggörs.

När det är lämpligt, får en myndighet delge kallelser, meddelanden och andra handlingar, som inte är omfattande eller annars av svårtillgängligt innehåll, genom att innehållet läses upp vid telefonsamtal med den sökte och handlingen därefter sänds till denne med post (telefondegivning). Sådan delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka förfarandet vid myndigheten inleds.

3 a §²

Om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ordinär delgivning med den som är part eller som har liknande ställning i

¹ Senaste lydelse 1993:1688.

² Senaste lydelse 1993:1688.

ett mål eller ärende ske genom att myndigheten sänder handlingen med post till den sökta under hans senast kända adress och minst en dag senare skickar ett meddelande om att handlingen har sänts (förenklad delgivning).

Förenklad delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom mål eller ärenden anhängiggörs och får användas bara om den sökta har delgivits upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Delgivning av sådan upplysning med den som inlett målet eller ärendet behöver dock inte ske, om upplysningen lämnas i nära anslutning till att dennes ansökan kommit in till myndigheten.

Förenklad delgivning får användas bara om den sökta har delgetts upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Sådan upplysning behöver dock inte delges med den som har inlett förfarandet vid myndigheten eller som har gett in en handling i målet eller ärendet, om upplysningen lämnas i nära anslutning till att ansökan eller handlingen har kommit in till myndigheten.

Förenklad delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka förfarandet vid myndigheten inleds. Har ett mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning efter bestridande överlämnats till tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd får dock svaranden delges sökandens begäran om överlämnande och andra handlingar i målet genom förenklad delgivning, om svaranden under handläggningen hos kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet hos tingsrätten, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd.

18 a §

Om det för att ett visst delgivningssätt skall få användas föreskrivs att det skall finnas anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan, får bedömningen grundas även på omständigheter som har framkommit

*vid andra delgivningsförsök med Prop. 1994/95:188
den sökte.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

Härigenom föreskrivs att 28 kap. 2, 4 och 5 §§ samt 33 kap. 6 § rättegångsbalken skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*28 kap.
2 §¹

För eftersökande av den som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller till inställelse vid rätten, *delges stämning i brottmål* eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får husrannsakan företas hos honom, *så ock* hos annan, om synnerlig anledning *förekommer*, att den sökte uppehåller sig där. Husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål får företas endast om det för brottet är stadgat fängelse.

För eftersökande av den som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller till inställelse vid rätten eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får husrannsakan företas hos honom, *eller hos någon annan om det finns synnerlig anledning att anta att den sökte uppehåller sig där. Detsamma gäller i fråga om en tilltalad som söks för delgivning av stämning eller kallelse till förhandling, om försök till delgivning har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa.*

4 §²

Förordnande om husrannsakan meddelas, utom i fall som avses i tredje stycket, av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. Förordnande om husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål skall alltid meddelas av rätten. Kan i annat fall husrannsakan antas bli av stor omfattning eller medföra synnerlig olägenhet för den hos vilken åtgärden företas, bör, om *ej fara är* i dröjsmål, åtgärden inte vidtas utan rättens förordnande.

Förordnande om husrannsakan meddelas, utom i fall som avses i tredje stycket, av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. Förordnande om husrannsakan för delgivning skall alltid meddelas av rätten. Kan i annat fall husrannsakan antas bli av stor omfattning eller medföra synnerlig olägenhet för den hos vilken åtgärden företas, bör, om *det inte är fara* i dröjsmål, åtgärden inte vidtas utan rättens förordnande.

¹ Senaste lydelse 1985:267.

² Senaste lydelse 1990:443.

Fråga om husrannsakan får rätten ta upp på yrkande av undersökningsledaren eller åklagaren. Efter åtalet får rätten även på yrkande av målsägande eller självant ta upp en sådan fråga. Fråga om husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål tas upp av rätten självant eller på yrkande av polismyndighet eller åklagaren.

Förordnande om husrannsakan för eftersökande av den som skall häktas enligt beslut som avses i 24 kap. 17 § tredje stycket eller hämtas till inställelse vid rätten meddelas av polismyndighet eller polisman enligt bestämmelser i polislagen (1984:387).

Fråga om husrannsakan får rätten ta upp på yrkande av undersökningsledaren eller åklagaren. Efter åtalet får rätten även på yrkande av målsägande eller självant ta upp en sådan fråga. Fråga om husrannsakan för delgivning tas upp av rätten självant eller på yrkande av polismyndighet eller åklagaren.

5 §³

Utan förordnande, som sägs i 4 §, får polisman företa husrannsakan, om fara är i dröjsmål. Vad som sagts nu gäller ej husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål.

En polisman får företa husrannsakan utan förordnande enligt 4 §, om det är fara i dröjsmål. Detta gäller dock inte husrannsakan för delgivning.

33 kap. 6 §⁴

Vad i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) är stadgat gäller ej delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål må ej delgivas enligt 12 § delgivningslagen med mindre anledning förekommer att den sökta avvikit eller eljest håller sig undan.

Bestämmelserna i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål får delges enligt 12 § delgivningslagen endast om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Om stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte har kunnat delges, skall rätten pröva om försöken till delgivning skall fortsätta eller om kändanden skall erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Hänsyn skall därvid tas till det

³ Senaste lydelse 1990:443.

⁴ Senaste lydelse 1970:429.

Prop. 1994/95:188
*arbete och den kostnad som
dittills har lagts ned på delgiv-
ningen, förutsättningarna för att
fortsatta försök skall lyckas samt
omständigheterna i övrigt. Om
käranden inte antar erbjudandet
skall stämningsansökan avvisas.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

År 1991 gjordes vissa ändringar i delgivningslagstiftningen (SFS 1990:1410–1416). Bl.a. infördes en ny delgivningsform, förenklad delgivning. Reformen har utvärderats av Domstolsverket i en rapport (1993:6) Förenklad delgivning m.m. – en utvärdering.

Olika förslag till ändringar inom delgivningslagstiftningen har också från andra håll framförts till Justitiedepartementet.

Inom Justitiedepartementet har upprättats en promemoria Vissa effektiviseringar på delgivningsområdet (Ds 1994:129). Promemorian har remissbehandlats. Dess lagförslag finns i *bilaga 1*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju94/4217). Regeringen tar i detta ärende upp promemorians förslag till lagändringar.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 februari 1995 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som utarbetats i ärendet. Förslagen som remitterades till Lagrådet finns i *bilaga 3*. Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Vissa redaktionella ändringar och tillägg har gjorts i lagtexten.

4 Allmänna utgångspunkter

Den 1 februari 1991 genomfördes vissa ändringar i delgivningslagstiftningen (prop. 1990/91:11, SFS 1990:1410–1416). Bland annat infördes följande nyheter. Delgivning skall kunna underlätas oftare. En ny delgivningsform, förenklad delgivning, infördes. Området för telefondelgivning utvidgades. Surrogatdelgivning med den söktes arbetsgivare tilläts. Möjligheterna att delge en juridisk person genom en styrelsesuppleant ökades. Hemliga telefonnummer gjordes i ökad utsträckning tillgängliga för delgivningsändamål.

Det aviserades i propositionen att reformen skulle utvärderas, och efter uppdrag från regeringen har Domstolsverket avlämnat en rapport (1993:6) Förenklad delgivning m.m. – en utvärdering. Sammanfattningsvis kan sägas att Domstolsverket funnit att de nya reglerna på det hela taget fungerar tillfredsställande. En del uppslag till förändringar finns dock i rapporten. Även från andra håll har olika förslag till ändringar inom delgivningslagstiftningen framförts till Justitiedepartementet.

Trots de åtgärder som mer eller mindre fortlöpande under de senaste decennierna har vidtagits för att effektivisera delgivningsverksamheten är läget bekymmersamt. Särskilt ansträngd är polisens stämningsmannaorganisation. Bristande delgivning gör ofta att ett förfarande

hejdas och leder på detta sätt till effektivitetsförluster. Så t.ex. är bristande delgivning den viktigaste orsaken till att rättegångsförhandlingar får ställas in.

När försök till effektiviseringar av delgivningsverksamheten övervägs måste alltid rättssäkerhetsaspekter beaktas. För att kunna tillvarata sin rätt måste alla på ett tillräckligt säkert sätt underrättas om vad som krävs av dem. Å andra sidan är det också en rättssäkerhetsfråga att den som har ett krav mot en annan inte hindras från att komma till sin rätt genom att motparten kan hålla sig undan delgivning.

Ändringar av delgivningsregler innebär därför i allmänhet en balansgång. De flesta anser antagligen att det inte finns utrymme för att överlag slopa de delgivningskrav vi har i dag eller att radikalt sänka beviskraven för att delgivning skall anses ha skett. Däremot kan systemet putsas och därvid bör alla realistiska vägar prövas.

I promemorian Vissa effektiviseringar på delgivningsområdet läggs fram bl.a. vissa förslag till ändringar som gäller förenklad delgivning, förslag om ökat utrymme för husrannsakan vid delgivning, förslag om ändrade beviskrav vid delgivning med notoriskt svårdelgivna personer samt förslag om ökat delgivningsansvar för käranden i vissa tvistemål.

Det finns ytterligare material att bearbeta i Domstolsverkets rapport. En del frågor gäller delgivningen i den summariska processen eller har nära samband med den. Dessa frågor bör tas upp tillsammans med andra förslag i den utvärdering av den nya summariska processen, som Riksskatteverket och Domstolsverket nyligen har slutfört på regeringens uppdrag. Det finns även andra delgivningsfrågor som är aktuella hos Justitiedepartementet men som kräver ytterligare överväganden. Några sådana frågor gäller delgivning med juridiska personer. En ytterligare fråga gäller förslag om utvidgning av stämningsmannabehörigheten, som presenterades i skissform i den remitterade promemorian.

5 Förenklad delgivning

5.1 Bakgrund

Den 1 februari 1991 infördes en ny delgivningsform, förenklad delgivning. Den är en variant av ordinär delgivning och regleras i 3 a § delgivningslagen (1970:428). Sedermera har reglerna justerats så att förenklad delgivning kan användas även i myndigheters initiativärenden samt anpassats till den nya postlagen (SFS 1993:1684). Se om dessa ändringar SFS 1992:1065 och 1993:1688.

Förenklad delgivning bygger på tanken att den som vet om att ett mål eller ärende är anhängigt vid en myndighet i princip skall kunna delges genom att myndigheten skickar handlingar med post utan krav på mottagningsbevis eller liknande och att den sökte under den tid ärendet pågår har att bevaka sin post. Närmare bestämt går delgivningen till så att myndigheten skickar delgivningshandlingen med post och sedan minst en dag senare som en påminnelse skickar ett meddelande om att

handlingen har sänts. Delgivning anses ha skett fjorton dagar efter det att meddelandet skickades, om det inte framstår som osannolikt att handlingen kommit fram till den söktes senast kända adress före tvåveckorstidens utgång. Den förenklade delgivningen förutsätter dock att den sökte i förväg har fått information om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Informationen skall delges den sökte; att detta måste ske på något annat sätt än genom förenklad delgivning ligger i sakens natur. Emellertid behöver informationen inte delges om den skall ges till den som har inlett målet eller ärendet och den lämnas i nära anslutning till att dennes ansökan kommit in till myndigheten.

I reformens förarbeten (prop. 1990/91:11) behandlades en del tänkbara problem i rättssäkerhets- eller effektivitetshänseenden. Bland annat diskuterades risken att förenklad delgivning i efterskott skulle klandras och att det därvid t.ex. skulle bestridas att handlingen kommit fram till den söktes adress. Vidare diskuterades risken att de som söks för delgivning på olika sätt skulle obstruera förfarandet och att detta på så sätt skulle förlora i effektivitet. I sådana frågor har Domstolsverkets rapport gett lugnande besked och inga andra signaler har heller kommit under remissbehandlingen av promemorian. Här är enligt regeringens mening några förändringar i uppstramande riktning inte påkallade.

I det följande tar regeringen upp tänkbara ändringar av andra moment i institutet förenklad delgivning.

5.2 Information redan hos kronofogdemyndigheten om förenklad delgivning

Regeringens förslag: I ett mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning hos kronofogdemyndigheten skall information om förenklad delgivning kunna delges svaranden för att sådan delgivning sedan skall kunna användas genast i tingsrätten, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd, om målet efter bestridande överlämnas dit för fortsatt handläggning.

Promemorians förslag överensstämmer i princip med regeringens.

Remissinstanserna har överlag godtagit förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Information om förenklad delgivning måste enligt dagens regler lämnas i varje mål och i varje instans.

I sin rapport har Domstolsverket redovisat resultatet av en enkät där ett antal domstolar svarat bl.a. på frågan om det skulle möta något hinder att det redan i den information som lämnas parten i underrätten uttalas att förenklad delgivning kan komma att användas även i högre instans. Ett alternativ skulle vara att detta angavs i underrättens fullföljdshänvisning. En majoritet av de tillfrågade domstolarna, knappt 70 procent, ser inget hinder mot att man redan i underrätt informerar om att förenklad delgivning kan komma att användas även i överrätt.

Övriga tillfrågade domstolar, drygt 30 procent, anser förfarandet olämpligt. De påtalar risken för att en part missar informationen med tanke på den tid som förflyter mellan informationstillfället och handläggningen i överrätt och de menar även att varje instans själv skall pröva lämplig delgivningsform.

Denna fråga diskuterades i propositionen (1990/91:11). Föredragande statsrådet såg ett flertal avigsidor med ett system där information om delgivning i ett ärende vid en myndighet skall avse även ett senare ärende, oftast vid en annan myndighet, och anförde i huvudsak följande. Man kan inte säkert säga vilken sorts ärende det blir fråga om och vilken myndighet det kommer att handläggas vid. Systemet skulle ofta leda till att den sökte var tvungen att hålla sig anträffbar under längre tid än som är skäligt och skulle ändå få begränsas till den part som tagit initiativet till att föra saken vidare till nästa instans. Vidare borde varje myndighet själv få bestämma vilka delgivningsformer den vill använda.

En annan näraliggande fråga som kommit upp i Domstolsverkets utvärdering gäller formerna för delgivning i mål som överlämnats från den summariska processen hos kronofogdemyndigheten. Förslag har därvid framförts om att information om förenklad delgivning skall kunna lämnas i målen om betalningsföreläggande och handräckning för att den fortsatta handläggningen vid tingsrätt skall underlättas när mål överlämnas dit, främst efter det att svaranden bestritt ansökan. Snarlika förslag har även framförts i skrivelser till Justitiedepartementet från tingsrätterna i Stockholmsområdet.

I den remitterade promemorian föreslås att information skall kunna delges svaranden i mål hos kronofogdemyndigheten om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning. Informationen skall innehålla att förenklad delgivning kan komma att användas om målet efter bestridande överlämnas till rättegång vid tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd. På detta sätt skall möjliggöras att dessa myndigheter genast skall kunna inleda kommunikationen med svaranden genom förenklad delgivning. De allra flesta remissinstanserna har välkomnat förslaget. Många har därvid också understrukit vikten av att informationen är så lättillgänglig som möjligt.

Förenklad delgivning får enligt dagens regler inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka mål eller ärenden anhängiggörs. Även i andra delgivningshänseenden finns inskränkningar som gäller dessa typer av handlingar. Sålunda får t.ex. telefondelgivning inte användas. Skälet för dessa inskränkningar är att dessa handlingar typiskt sett har mycket stor betydelse för mottagaren. Ett system där information om förenklad delgivning lämnas endast i första instans skulle innebära effektivitetsvinster bara om också överklagandena, dvs. de handlingar genom vilka mål eller ärenden anhängiggörs i högre instans, fick delges motparten genom förenklad delgivning. Detta skulle utgöra ett stort avsteg från hittills gällande principer.

Det finns även andra omständigheter som av rättssäkerhetsskäl talar mot en avsevärd utvidgning av förenklad delgivning. Såsom anfördes i propositionen kan det vara svårt att i en information i första instans precisera vid vilken myndighet saken kan komma att handläggas i

senare skeden och i så fall under vilka omständigheter. Det kan också uppkomma tveksamhet om sakens identitet i olika skeden, alltså vad som egentligen är "samma" ärende i olika lägen. Dessa olägenheter skulle visserligen bli mindre om systemet gjordes tillämpligt bara på domstolar och inte på andra myndigheter, men man kan ändå inte bortse från dem.

Det viktigaste skälet mot den tänkta lösningen är emellertid – såsom också uppmärksammats i Domstolsverkets rapport – att det kan komma att gå lång tid, ibland mycket lång tid, från det att information lämnas i första instans tills målet kommer upp i andra instans och eventuellt också vidare därifrån. Det bör inte begäras av parten att han under mycket lång tid skall hålla informationen om förenklad delgivning i minnet och stå till förfogande för delgivning på det sätt som är tänkt vid denna delgivningsform. Lång tidsutdräkt var enligt propositionen just ett skäl att inte tillämpa förenklad delgivning, och då var det bara en instans åt gången som diskuterades. En påminnelse i fullföljdshänvisningen kan inte tillmätas något större värde, särskilt som den antagligen inte läses särskilt noggrant av den vinnande parten. Normalt får denne inte heller någon underrättelse om att andra parten har överklagat, åtminstone inte i domstolarna.

Den beskrivna modellen att delge informationen endast i första instans skulle alltså riskera att skapa oklarhet både hos myndigheterna och framför allt hos parterna. Det står inte heller särskilt mycket att vinna; den som överklagar kan redan enligt gällande rätt tillställas information från överinstansen utan att informationen behöver delges och därmed torde också de typiskt sett svåraste delgivningsfallen vara åtgärdade.

Det nu förda resonemanget återfinns också i promemorian. Remissinstanserna har överlag lämnat detta utan erinran, även om man från något håll har förordat att en större utvidgning av tillämpningsområdet övervägs på nytt.

Det som nu har sagts har inte samma betydelse när det gäller målen som överlämnas till tingsrätt från den summariska processen, under förutsättning att man begränsar en reform till att avse just detta led i instanskedjan. Här öppnar promemoriaförslaget en möjlighet att göra en stor besparing i delgivningsarbetet utan de risker i rättssäkerhets-hänseende som nyss beskrivits.

Mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning handläggs sedan år 1992 hos kronofogdemyndigheten i stället för som tidigare vid tingsrätten. Myndigheten delger svaranden ett föreläggande att yttra sig över ansökan i målet. Om svaranden bestrider yrkandet skall målet överlämnas till tingsrätt, om sökanden begär det. Vissa – fåtaliga – mål skall i stället överlämnas till Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd. Sökanden underrättas genast om bestridandet och har sedan tre veckor på sig att skriftligen begära att målet överlämnas till rättegång vid tingsrätten. Parterna underrättas sedan om att målet har överlämnats och vart det har lämnats. Tingsrätten måste därefter regelmässigt inleda kommunikationen med svaranden genom delgivning. Det skulle då vara mycket värdefullt om tingsrätten genast kunde tillämpa förenklad delgivning gentemot svaranden i målet. Detta skulle kunna ske om

information om förenklad delgivning delgavs svaranden i föreläggandet från kronofogdemyndigheten.

Närmare 30 000 mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning överlämnades under år 1993 från kronofogdemyndigheterna till tingsrätterna, Arbetsdomstolen eller Va-nämnden med anledning av att svaranden bestritt ansökan, helt eller delvis. År 1994 överlämnades närmare 22 000 mål och de närmaste åren kan siffran beräknas bli ungefär lika hög. Här finns alltså betydande utrymme för att förenkla delgivningsarbetet.

De nackdelar som beskrivits i det föregående med ett system där information delges endast i första instans träffar knappast de bestridda målen om betalningsföreläggande och vanlig handräckning. Informationen kommer att gälla delgivning bara i en instans - tingsrätten, Arbetsdomstolen eller Va-nämnden - och svaranden får underrättelse om vart målet överlämnas. Informationen lämnas typiskt sett endast kort tid innan handläggningen påbörjas i nästa instans. Svaranden kan lätt överblicka vad målet vid tingsrätten kan komma att avse, eftersom han vet vilka yrkanden han har bestritt. Bland annat den handling genom vilken förfarandet inleds i tingsrätten, alltså sökandens begäran om att målet skall överlämnas dit, skall tingsrätten med promemorians förslag kunna delge svaranden genom förenklad delgivning. Detta kommer alltså att utgöra ett undantag från huvudregeln om förbud mot förenklad delgivning av handlingar varigenom mål eller ärenden anhängiggörs och bör, såsom påpekats under remissbehandlingen, komma tydligare till uttryck i lagtexten än vad som skett i promemorian. Undantaget är enligt regeringens mening helt acceptabelt med hänsyn till vad som nyss sagts om svarandens goda möjligheter att överblicka det processuella läget.

Enligt 28 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Riksskatteverket) meddela föreskrifter om vad föreläggandet till svaranden skall innehålla. Det kan alltså föreskrivas i förordning eller anvisningar att informationen till svaranden skall innehålla upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas om målet efter bestridande överlämnas till rättegång.

Frågan är sedan om det finns skäl att försöka täcka in ytterligare situationer då mål kommer till tingsrätt från den summariska processen.

I den summariska processen förekommer inte delgivning med sökanden. Det finns alltså inget utrymme där att delge denne information om förenklad delgivning. I bestridandefallen är det för övrigt, såsom nyss konstaterats, sökanden i målet som inleder förfarandet i tingsrätten genom sin begäran att målet skall överlämnas till tingsrätt för handläggning där. Tingsrätten kan därför alltid redan enligt den gällande ordningen skicka information till sökanden, dvs. käranden, utan att informationen behöver delges.

Om en ansökan om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning lämnas obestridd, utfärdar kronofogdemyndigheten ett utslag i målet som i princip innebär att sökandens yrkanden bifalls. Om svaranden är missnöjd med utslaget, kan han inom en månad från utslaget skriftligen

ansöka om återvinning. Det finns inte skäl att låta kronofogdemyndighetens information om förenklad delgivning täcka också denna situation. Den naturligaste ordningen är i stället att låta tingsrätten lämna sådan information formlost, alltså utan krav på delgivning (jfr avsnitt 5.3).

Ett fåtal beslut under handläggningen och vissa utslag och slutliga beslut i den summariska processen får överklagas till tingsrätten. Jämfört med det antal mål som bestrids eller återvinns är det fråga om ett försumbart antal. I de fall det är svaranden som överklagar kan han tillställas informationen om förenklad delgivning formlost. Att belasta informationen till svaranden med upplysningar som skall täcka övriga mycket få fall är inte motiverat.

Slutsatsen är alltså att informationen bara skall avse det fallet att målet efter bestridande överlämnas till rättegång.

5.3 I vilka fall kan informationen lämnas formlost?

Regeringens förslag: Information om förenklad delgivning skall inte behöva delges, om den lämnas till parten i nära anslutning till att denne har inlett förfarandet vid myndigheten eller har gett in en handling i ett mål eller ärende.

Promemorians förslag överensstämmer i princip med regeringens.

Remissinstanserna har till övervägande del tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En annan fråga som väckts i Domstolsverkets utvärdering är i vilka situationer information om förenklad delgivning skall kunna lämnas formlost och inte behöva delges. För närvarande gäller, såsom nämnts tidigare, att information får lämnas på det sättet till den som har inlett målet eller ärendet, om det sker i nära anslutning till att dennes ansökan kommit in till myndigheten. Domstolsverkets förslag innebär den utvidgningen att information skulle kunna lämnas på detta sätt så snart en part givit in en skrivelse i ett mål eller ärende. Syftet med förslaget är främst att underlätta delgivningen i sådana mål och ärenden där myndigheten inte redan vid början av handläggningen har bestämt sig för att eventuellt tillämpa förenklad delgivning.

Samma förslag fördes fram i promemorian och har i huvudsak godtagits av remissinstanserna.

Grundtanken med förenklad delgivning är att man inte skall kräva något formligt mottagningsbevis när man skickar handlingar till någon som vet om att ett visst mål eller ärende är anhängigt vid en myndighet. Samma tanke ligger bakom den regel som säger att informationen inte behöver delges med den som har inlett målet eller ärendet. Från denna synpunkt anser regeringen det konsekvent att tillåta att information om förenklad delgivning lämnas formlost i nära anslutning till vilken handling som helst som en part ger in i målet eller ärendet. Med en sådan regel blir det tveklöst så att tingsrätten formlost kan skicka

information om förenklad delgivning till svaranden sedan denne ansökt om återvinning av ett utslag i summarisk process eller av en tredskodom. Enligt det betraktelsesätt som anläggs i promemorian är det svaranden som genom en sådan återvinningsskrivelse inleder målet i tingsrätten. I promemorian konstateras därför att tingsrätten redan enligt den gällande ordningen kan skicka information om förenklad delgivning till svaranden formlöst (jfr t.ex. Svea hovrätt, avd. 6, mål Ö 544/94). Riksdagens ombudsmän har i sitt remissvar ifrågasatt detta betraktelsesätt men också noterat att samma resultat i alla händelser uppnås om man genomför promemorians förslag som innebär att information om förenklad delgivning inte skall behöva delges om den lämnas i nära anslutning till att parten har gett in någon handling - alltså inte nödvändigtvis ansökan - i målet eller ärendet. Oavsett hur det förhåller sig med detta kan oklarhet undanröjas om det nämnda förslaget genomförs.

Vad som nu sagts visar också enligt regeringens mening att det är lämpligt att justera den nuvarande lydelsen av regeln som säger att information om förenklad delgivning inte behöver delges med den som har "inlett målet eller ärendet" och i stället föreskriva att detta gäller den som har "inlett förfarandet vid myndigheten". Regeringen föreslår därför en sådan justering. Av samma skäl är det lämpligare att tala om stämningsansökningar och andra handlingar genom vilka "förfarandet vid myndigheten inleds" i stället för att som nu tala om handlingar varigenom "mål och ärenden anhängiggörs". Regeringen föreslår därför att denna ändring nu görs på erforderliga ställen i delgivningslagen - 3 och 3 a §§ - och att motsvarande ändring övervägs när det i andra sammanhang blir aktuellt att ändra i författningar där samma uttryck finns.

När det gäller riskerna för att informationen kommer till fel adress eller att parten av andra skäl inte får möjlighet att ta del av den torde förhållandena som regel vara desamma om man tar den ursprungliga ansökan eller någon senare handling som utgångspunkt. I den bedömningen ligger bl.a. att parterna i mål vid allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol vid varje givet tillfälle har en skyldighet att anmäla t.ex. adressändring, enligt 33 kap. 1 § sista stycket rättegångsbalken och 3 § sista stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291). Såsom en remissinstans har påpekat finns det inte någon motsvarande skyldighet enligt förvaltningslagen (1986:223). Enligt regeringens mening förändrar detta inte bedömningen, eftersom det alltid får anses ligga i en parts intresse att självant anmäla adressändring även om det inte finns en uttrycklig föreskrift om detta.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen även att nuvarande ordning kompletteras med en regel av det innehållet att informationen om förenklad delgivning inte behöver delges om den lämnas i nära anslutning till att parten har gett in en handling i målet eller ärendet. En förutsättning är givetvis att myndigheten kan vara säker på att handlingen varit avsedd för just det aktuella målet eller ärendet.

Regeringens bedömning: Kravet behålls på att myndigheten skall skicka ett särskilt meddelande om att delgivningshandlingen har sänts.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har genomgående instämt i bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: I Domstolsverkets rapport diskuteras om systemet med "dubbla försändelser" skall behållas. Därmed avses rutinen att myndigheten först skickar delgivningshandlingen med post och minst en dag senare skickar ett meddelande om att handlingen har sänts. Frågan gäller närmast om man kan slopa kravet på att skicka det särskilda meddelandet. De allra flesta av domstolarna som tillfrågats i enkäten har uttalat att systemet med dubbla försändelser måste behållas av rättssäkerhetsskäl. I remissvaren på promemorian har man också genomgående uttalat att det särskilda meddelandet bör finnas kvar som ett obligatoriskt inslag i förenklad delgivning. Regeringen har samma uppfattning.

5.5 Delgivning av tilläggsstämningar

Regeringens bedömning: Inga förändringar görs när det gäller delgivning av tilläggsstämningar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De remissinstanser som uttalat sig instämmer i bedömningen.

Skälen för bedömningen: En annan fråga som diskuteras i Domstolsverkets rapport gäller om tilläggsstämningar i brottmål och tvistemål skall kunna delges genom förenklad delgivning. Som tidigare nämnts finns det inskränkningar för hur stämning får delges, särskilt när det gäller brottmål. Anledningen till denna försiktighet är givetvis den vikt som ligger i att en part får del av de yrkanden som riktas mot honom, bl.a. för att han skall kunna förbereda och utföra sin talan effektivt. I både tvistemål och brottmål finns dessutom visst utrymme för att avgöra mål i en parts utevaro och i tvistemål även utan muntlig förhandling. Enligt vad som anförs i promemorian är det alltså angeläget att stämningar delges med en hög grad av säkerhet. Mot denna bakgrund och då det inte bedöms vara någon stor arbetsbesparing som står på spel läggs inget ändringsförslag fram i denna del. Remissbehandlingen har inte givit anledning till någon annan uppfattning och även regeringen delar bedömningen i promemorian.

Regeringens bedömning: Ingen ändring görs när det gäller den tvåveckorstid efter vilken delgivning skall anses ha skett.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna som uttalat sig instämmer i bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: En ytterligare fråga som Domstolsverkets rapport aktualiserar när det gäller förenklad delgivning är en förkortning av den tid om fjorton dagar som skall förflyta från det att kontrollmeddelandet skickades tills delgivning skall anses ha skett. Det är alltså fråga om vilket utrymme den sökta skall ha i detta sammanhang att lämna sin post obehövad. Ett förslag som har framkommit i rapporten är att förkorta tiden till en vecka. Syftet med det förslaget är att öka den tänkbara handläggningstakten och möjligen också att därmed göra delgivningsformen praktiskt tillämpbar på fler mål och ärenden.

Enligt promemorian talar övervägande skäl för att en frist på vecka är en för kort tid med hänsyn till den förenklade delgivningens konstruktion och att det knappast är av värde att förkorta tiden till någonting mittemellan en och två veckor. Endast en av remissinstanserna som uttalat sig i frågan har förordat att fristen förkortas, närmare bestämt till en vecka. Regeringens bedömning är att det är värdefullt från rättssäkerhetssynpunkt att fristen är så pass lång som två veckor och att det inte förefaller nödvändigt att av effektivitetsskäl förkorta tiden. Vi föreslår därför ingen ändring av tvåveckorsfristen.

6 Husrannsakan vid delgivning

Regeringens förslag: Husrannsakan skall kunna tillgripas för delgivning av stämning i brottmål och för kallelse på den tilltalade till förhandling i brottmål, allt oavsett brottets svårighetsgrad. En förutsättning är att tidigare delgivningsförsök har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens men har inte kravet på tidigare delgivningsförsök uttryckligen angivet i lagtexten.

Remissinstanserna har till övervägande del tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt regler som infördes år 1985 i 28 kap. 2 § rättegångsbalken får husrannsakan ske för delgivning av stämning i mål om ansvar för brott beträffande vilket fängelse ingår i straffskalan.

Husrannsakan får enligt samma lagrum ske för att eftersöka någon som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller förhandling i domstol eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning. Husrannsakan för att verkställa dessa tvångsmedel förutsätter alltså oftast att det aktuella brottet kan föranleda fängelse, eller rent av fängelse ett år, men i vissa fall kan hämtning, och även de andra tvångsmedlen, tillgripas för lindrigare brott. Husrannsakan kan också företas med stöd av polislagen (1984:387) för att omhänderta någon och i sådana fall uppställs inget krav på brott av viss svårighetsgrad.

Enligt vad som anförs i promemorian är de uppräknade tvångsmedlen typiskt sett viktigare än delgivning, men med tanke på att delgivning är en betydligt mindre ingripande åtgärd än t.ex. hämtning borde det från integritetssynpunkt utan vidare kunna försvaras att möjligheten till husrannsakan utvidgas till delgivning av stämning i alla brottmål. I promemorian föreslås också att man öppnar möjlighet till husrannsakan för delgivning med den tilltalade av kallelse till förhandling i brottmål.

De allra flesta remissinstanserna har mottagit förslagen välvilligt. Från polis- och åklagarhåll anförs bl.a. att husrannsakan visserligen hittills inte har kommit till användning ofta för delgivning men att delgivning kan underlättas om den sökta får klart för sig att husrannsakan kan komma att företas. Vidare anför man att möjlighet till husrannsakan är av stort processekonomiskt värde i de fall den sökta aktivt motverkar delgivning och hämtning eller häktning inte kan ske. Riksdagens ombudsmän anser emellertid att kravet på fängelse i straffskalan på ett lämpligt sätt uttrycker hänsyn till den s.k. proportionalitetsprincipen och därför bör behållas. Sveriges advokatsamfund anser att förslaget är väl långtgående och att husrannsakan för delgivning i mål om lindrigare brott i vart fall bör begränsas till fall där det är risk för preskription. Norrtälje tingsrätt anser att husrannsakan bör tillgripas bara gentemot notoriskt svårdelgivna personer eller i fall där det rör sig om flera mål eller, i bötesfall, om mycket höga böter.

Regler om stämning i brottmål finns i 33 kap. 6 § rättegångsbalken. Dessa innebär bl.a. att sådan stämning inte får surrogatdelges och inte får delges genom spikning eller kungörelse. Det var mot bakgrund av dessa restriktiva regler som möjligheten till husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål infördes, för att motverka att personer misstänkta för brott skall kunna hålla sig undan lagföring och straff.

Enligt regeringens mening är husrannsakan ett värdefullt instrument när det gäller delgivning med den tilltalade i brottmål. Husrannsakan kan redan enligt nu gällande ordning förekomma för flera syften utan att det finns misstanke om fängelsebrott. När man överväger att för husrannsakan i delgivningssyfte slopa kravet på fängelse i straffskalan är det också att märka att det i dag inte finns något krav på att fängelse är den troliga påföljden i det enskilda fallet. Formellt är alltså redan i dag husrannsakan möjlig för delgivning av stämning i mål om ganska lindrig brottslighet. En utvidgning i enlighet med promemorians förslag är därför principiellt inte särskilt dramatisk.

När det gäller det praktiska behovet av en möjlighet till husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål är detta inte mindre därför att brottet är lindrigare. I samtliga fall handlar det om att försöka säkerställa att den misstänkte inte skall kunna undandra sig lagföring och straff. När det gäller delgivning med den tilltalade av kallelse till förhandling uppstår också situationer där det finns behov att tillgripa husrannsakan, även om det inte ställs riktigt samma krav på personlig delgivning av kallelse som av stämning. Såsom noterats i promemorian är det inte alltid som stämning och kallelse delges samtidigt. Om den tilltalade konsekvent försöker hålla sig undan delgivning kan det då bli näst intill omöjligt att avgöra målet, eftersom hämtning eller häktning normalt inte kan komma i fråga om den tilltalade inte har uteblivit från en förhandling till vilken han delgivits kallelsen. Det kan också inträffa att den tilltalade inte inställer sig till ett första sammanträde för förhandling men att hämtning eller häktning av andra skäl inte är tänkbara åtgärder.

Mot denna bakgrund bör det nuvarande tillämpningsområdet för husrannsakan i delgivningssyfte enligt regeringens mening kunna utvidgas. Vi föreslår därför att möjlighet till husrannsakan införs för delgivning av stämning eller kallelse på den tilltalade till förhandling i brottmål oavsett brottets svårighetsgrad. Liksom enligt gällande rätt skall bara domstol kunna besluta om husrannsakan för delgivning.

Såsom angivits i promemorian och understrukits vid remissbehandlingen skall vid all tvångsmedeltillämpning proportionalitetsprincipen iakttagas (28 kap. 3 a § rättegångsbalken). I varje enskilt fall gäller således att det intrång som husrannsakan för delgivning innebär skall uppvägas av de skäl som talar för att åtgärden vidtas. Proportionalitetsprincipen sätter på detta vis ganska snäva gränser för användningen av husrannsakan i delgivningssyfte. Såsom remissbehandlingen visat finns det ändå anledning att strama upp lagtexten något jämfört med promemorians förslag. Enligt regeringens mening bör det i lagtexten uttryckligen markeras att andra metoder för delgivning skall ha prövats först och misslyckats eller bedöms som utsiktslösa, givetvis på mycket goda grunder.

Proportionalitetsprincipen innebär vidare att husrannsakan knappast kommer i fråga i helt bagatellartade fall. Som regel bör det också föreligga särskilda omständigheter, såsom fara i dröjsmål, för att husrannsakan skall få tillgripas. Det kan exempelvis vara så att en rättegång riskerar att gå om intet om saken drar ut på tiden. Däremot bör preskriptionsrisk inte ensam kunna motivera husrannsakan i mål om mindre allvarlig brottslighet. Husrannsakan får heller aldrig tillgripas, om mindre ingripande metoder för delgivning är tillräckliga.

Regeringens förslag: Om någon vid tidigare delgivningsförsök har varit svår att delge, får dessa erfarenheter användas vid bedömning av om samma person i ett senare delgivningsärende kan antas ha avvikit eller på annat sätt hålla sig undan.

Promemorians förslag överensstämmer i princip med regeringens.

Remissinstanserna har till övervägande del tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Lagstiftningen uppställer ibland som krav för att delgivning skall få ske på visst sätt att det finns anledning att anta att den sökte har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Det gäller bl.a. vid kungörelsedelgivning enligt 15 § delgivningslagen, enligt 33 kap. 6 § rättegångsbalken för surrogatdelgivning av stämning i tvistemål, enligt 2 kap. 9 § konkurslagen (1987:672) för surrogatdelgivning av betalningsuppmaning för konkurs och enligt 29 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning för surrogatdelgivning av föreläggande till svaranden.

Enligt 15 § första stycket delgivningslagen får delgivning ske genom kungörelse med den som saknar känt hemvist, om det inte kan klarläggas var han uppehåller sig.

Enligt 15 § andra stycket delgivningslagen får delgivning under vissa förutsättningar ske genom kungörelse även med den som har känt hemvist inom riket. Det får ske om varken den sökte själv träffas eller någon som man kan surrogatdelge med. Vidare krävs att det inte kan klarläggas var den sökte uppehåller sig och att det finns anledning att anta att han avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Som ett alternativ till kungörelse, dvs. i tidning, kan myndigheten tillgripa s.k. spikning, dvs. lämna handlingen i den söktes hemvist eller fästa den på dörren till hans bostad. Spikning är naturligtvis ojämförligt mycket vanligare än kungörelse i tidning. I praktiken tillgrips inte kungörelse i tidning i de fall den sökte har känt hemvist, utan då sker delgivningen genom spikning.

Enligt praxis ställs ganska höga krav på utredningen om att den sökte har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Normalt sker prövningen efter försök att delge genom stämningsman. De flesta myndigheter torde t.ex. kräva att eftersökning har skett vid flera tillfällen, att den sökte därvid aviserats att det finns en delgivningsförsändelse till honom och vidare att den sökte med någon grad av sannolikhet har befunnit sig i sitt hemvist vid något tillfälle under eftersökningstiden.

Enligt flera avgöranden av Högsta domstolen, bl.a. NJA 1983 s. 544, måste det alltid krävas att försök görs att delge den sökte "på vanligt sätt" innan det kan komma i fråga att tillämpa reglerna om spikning i 15 § andra stycket delgivningslagen. En bedömning av rekvisitet om avvikande eller annat undanhållande får alltså inte grundas på att försök att tidigare delge någon annan handling med den sökte har varit utan framgång. Högsta domstolen gjorde i det angivna rättsfallet en analog

tolkning av ett uttalande i förarbetena (NJA II 1943 s. 430 f.) till en tidigare delgivningsregel, nämligen dåvarande 33 kap. 12 § rättegångsbalken, som delvis motsvarar nuvarande 15 och 17 §§ delgivningslagen.

I promemorian har i effektivitetshöjande syfte föreslagits att tidigare erfarenheter av delgivning med den sökta i skäligen utsträckning skall få beaktas när det skall bedömas om denne kan antas ha avvikit eller annars hålla sig undan. Remissvaren ger uttryck för att en sådan förändring skulle innebära mycket angelägna arbetsbesparingar och även kan accepteras från rättssäkerhetssynpunkt. Regeringen ser också positivt på en sådan nyordning.

För att inte onödigt arbete skall behöva läggas ner på delgivning med personer som försöker hålla sig undan, finns det alltså enligt regeringens uppfattning nu anledning att överväga om inte i fortsättningen den omständigheten att den sökta vid något tidigare delgivningstillfälle har varit svår att delge skall kunna få användas vid bedömning av om så kan antas vara fallet även vid ett senare delgivningstillfälle.

Innan spikning sker bör det även fortsättningsvis först och främst krävas tillräcklig utredning om att den sökta har hemvist på den uppgivna adressen. Vidare måste han ges något tillfälle att själv bekräfta mottagandet av delgivningshandlingen. Detta kan ske brevledes (ordinär delgivning) eller vid besök av stämningsman, eller eventuellt något bud, i hans bostad eller på hans arbetsplats. Något sådant besök krävs också för att konstatera att varken den sökta själv träffas eller någon som kan ta emot surrogatdelgivning.

När det sedan gäller rekvisitet om avvikande eller annat undanhållande är rättsläget alltså för närvarande sådant att rekvisitet måste vara uppfyllt för varje ny handling som skall delges. Bakgrunden är att det inte är säkert att den som håller sig undan delgivning av en handling nödvändigtvis kommer att göra det även beträffande senare delgivningshandlingar. I praktiken är det emellertid tveklöst mycket ofta så att den som målmedvetet försöker hålla sig undan delgivning i ett fall då en myndighet söker honom också försöker undvika att bli delgiven i andra fall. Därför bör det kunna accepteras att en utredning om undanhållande i ett delgivningsfall får användas som en del av underlaget för bedömning av om den sökta håller sig undan delgivning även i ett senare fall. Därmed skulle man kunna begränsa eftersökningsarbetet i åtskilliga delgivningsfall. Särskilt angeläget är det, vilket ett flertal remissinstanser bekräftat, att inte behöva ägna onödigt mycket arbete åt att gång på gång dokumentera undanhållande hos personer som ofta söks för delgivning och som på goda grunder kan påstås ha satt i system att försöka hålla sig undan delgivning. En stor del av stämningsmännens arbete åtgår nämligen till att ofta söka en ganska liten grupp sådana personer. Detta arbete inverkar uppenbarligen menligt på stämningsmannaverksamheten på olika sätt.

Ett undanhållanderekvisit finns också i 33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken och dit hänvisar även 29 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning. Sålunda får stämning i tvistemål resp. föreläggande i betalningsföreläggande eller vanlig handräckning inte surrogatdelges enligt 12 § delgivningslagen med mindre det finns

anledning att anta att den sökta har avvikit eller annars håller sig undan. Det finns föreskrifter även för ett flertal andra situationer att delgivning enligt 12 § delgivningslagen är underkastad samma begränsning. I dessa fall är det också som regel fråga om att en stämningsman eller ett bud besöker bostaden eller arbetsplatsen. Här finns också ett utrymme att minska på kravet på utredning om undanhållande i det nya ärendet, om det finns tidigare erfarenheter, för att oftare kunna lämna delgivningshandling till någon annan än den sökta personligen.

Frågan är då vilken sorts utredning som lämpligen bör kunna tilläggas betydelse för bedömningen. Här har framkommit olika synpunkter under remissbehandlingen. Några efterlyser större konkretion än i det remitterade förslaget. Andra menar att det tvärtom är en fördel med en öppen formulering i lagtexten. Regeringen ansluter sig till den senare meningen. Med hänsyn till den stora variation som kan förekomma i fråga om utredningsunderlag och delgivningssituationer skulle en detaljerad lagreglering riskera att bli stelbent och mindre ändamålsenlig. Allt tillgängligt material bör i och för sig få beaktas, men materialets ålder och karaktär i övrigt får avgöra dess värde. Formuleringen i promemorian att tidigare delgivningserfarenheter skall få beaktas "i skäligen utsträckning" bör därför utgå, såsom också föreslagits under remissbehandlingen.

För att ange några hållpunkter för bedömningen vill regeringen först säga att materialet bör vara någorlunda färskt för att kunna tillmätas någon större vikt. Vi anser att vi bör avstå från försök att närmare precisera några tidsgränser. Vidare bör givetvis inte varje misslyckat delgivningsförsök få betydelse, utan det bör vara fråga om ganska säkra slutsatser om att den sökta medvetet har hållit sig undan. Normalt bör sådant material som i ett tidigare fall har lett fram just till ett beslut om spikning eller surrogatdelgivning med stöd av t.ex. 33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken eller 29 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning kunna tillmätas stor betydelse för bedömningen av ett senare fall, om det inte har tillkommit nya faktorer som talar i annan riktning eller om det t.ex. är fråga om en helt annan sorts ärende än vid det tidigare tillfället. Även andra gjorda erfarenheter om den sökta och dennes förhållningssätt i delgivningssammanhang kan vara av betydelse. Här kan särskilt uppmärksammas att polisens stämningsmän ofta har en mycket god kännedom om de eftersökta personernas levnadssätt, personliga förhållanden och inställning till att medverka vid delgivning.

Av dessa skäl föreslår regeringen en ny regel av följande innehåll. Om det för användning av ett visst delgivningssätt föreskrivs att det skall finnas anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan, skall bedömningen få grundas även på omständigheter som har framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.

I promemorian föreslogs att en sådan regel skulle tas in som en ny 7 § i 33 kap. rättegångsbalken. För att kunna tillämpas generellt och inte bara vid de allmänna domstolarna bör regeln emellertid i stället tas in i delgivningslagen, lämpligen som en ny 18 a §.

Regeringens förslag: Om delgivning av stämning i ett dispositivt tvistemål inte har kunnat ske, får rätten erbjuda käranden att ta över delgivningen vid påföljd att stämningsansökan annars avvisas.

Promemorians förslag överensstämmer i princip med regeringens.

Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran.

Skälen för förslaget: I 30 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning finns en regel som gäller vissa svårare delgivningsfall. Det inträffar givetvis att kronofogdemyndigheten trots upprepade försök inte lyckas delge svaranden föreläggandet i målet. Det kan vara så att kraven för spikning inte är uppfyllda eller att förutsättningar för delgivning genom kungörelse inte finns. I den situationen skall kronofogdemyndigheten pröva om försöken till delgivning skall fortsätta eller om sökanden skall erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Om sökanden inte antar erbjudandet, skall ansökan avvisas. Om sökanden antar erbjudandet får han ett föreläggande att ombesörja delgivning inom viss tid vid påföljd att ansökan annars förfaller. När kronofogdemyndigheten gör sin bedömning av denna delgivningsfråga skall hänsyn tas till det arbete och den kostnad som dittills lagts ned på delgivningen i målet, förutsättningarna att fortsätta försök skall lyckas och omständigheterna i övrigt. Enligt uttalande i propositionen till lagen om betalningsföreläggande och handräckning (prop. 1989/90:85 s. 122) bör arbetet och kostnaden sättas i relation till sökandens motprestation, dvs. ansökningsavgiften, och även relationen till vad som yrkas i målet kan vara av betydelse.

Regeln i 30 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning har en förebild i 31 c § i 1946 års lagsökningslag, där den infördes år 1982. Såväl tidigare hos tingsrätterna som nu hos kronofogdemyndigheterna har det beskrivna förfarandet kommit till användning i ganska stor utsträckning och har varit ett verksamt instrument i delgivningsarbetet i den summariska processen. I promemorian föreslås att regelns tillämpningsområde utvidgas till delgivning av stämning i de mål vid tingsrätterna som närmast motsvarar målen i den summariska processen hos kronofogdemyndigheterna, nämligen de dispositiva tvistemålen. De flesta remissinstanser som uttalat sig i frågan menar att förslaget är bra och kommer att påskynda handläggningen av målen. Sveriges advokatsamfund anser dock att det primärt är samhällets uppgift att tillhandahålla ett välfungerande delgivningssystem och pekar på en risk att parter som inte har resurser och kunskaper att överta delgivningen kommer att drabbas. Norrtälje tingsrätt anför liknande synpunkter.

Enligt regeringens mening kan ett genomförande av promemorians förslag bidra till effektiviteten och genomströmningstakten för tvistemål vid tingsrätterna. När det gäller advokatsamfundets och Norrtälje tings-

rätts invändningar vill vi framhålla att huvudregeln fortfarande skall vara att tingsrätterna sköter delgivningen och att den föreslagna formen av partsdelgivning bara skall komma till användning när tingsrätten har gjort aktningsvärda delgivningsförsök men misslyckats. Inför en eventuell tillämpning av regeln är det också lämpligt att beakta just det som samfundet tar upp, nämligen parternas processuella styrkeförhållanden.

Regeringen biträder promemorians ståndpunkt att förfarandet av praktiska skäl bör gälla bara delgivning av stämning i de aktuella tvistemålen, inte ett eventuellt fortsatt förfarande. Det bör inte vara något hinder att stämningen innehåller även kallelse till förhandling i målet, men det finns anledning att tro att regeln kan komma till användning särskilt i sådana mål där svaranden i stämningen föreläggs att avge skriftligt svaromål vid påföljd av tredskodom. Givetvis skall det inte heller möta något hinder att bifoga andra handlingar till en stämning som kändanden skall delge, såsom - förutom stämningsansökan - information om förenklad delgivning.

Enligt vissa hovrättsavgöranden som gällde lagsökningsmål har tingsrätten inte varit behörig att avvisa en ansökan utan att först ha prövat om förutsättningar för delgivning genom kungörelse har funnits. Detta bör också gälla för tvistemålen. Innan tingsrätten avvisar en ansökan om stämning därför att kändanden inte har antagit ett erbjudande att överta delgivningen, måste tingsrätten alltså pröva om den kan delge stämningen genom kungörelse.

Regeln om kändandens delgivningsansvar bör tas in som ett nytt tredje stycke i 6 § i 33 kap. rättegångsbalken.

I promemorians förslag till lagtext anges att erbjudandet får sändas med post till kändanden under hans i målet uppgivna adress eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Formuleringen är hämtad från 30 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning. Enligt regeringens mening behövs det inte något sådant förtydligande i rättegångsbalken. Delgivning av erbjudandet bör som regel kunna underlätas med stöd av reglerna i 33 kap. 2 § första stycket rättegångsbalken.

Av 32 kap. 2 § rättegångsbalken följer att kändandens talan förfaller, om denne antar erbjudandet att ombesörja delgivning av stämningen men inte inom viss tid inkommer med bevis om att delgivning skett. Detta bör därför inte, såsom i promemorians förslag, sägas även i 33 kap. 6 §. Enligt 32 kap. 2 § gäller vidare att ett föreläggande - som ibland i stället utformas som ett medgivande - för en part att ombesörja delgivning skall innehålla en erinran om att talan förfaller om bevis om delgivning inte inkommer i rätt tid.

Avslutningsvis vill vi understryka att en tillämpning av den föreslagna regeln kan leda till att kändandens talan förfaller eller avvisas, men aldrig till att den ogillas. Kändanden har alltså alltid möjlighet att återkomma med en ny stämningsansökan.

De föreslagna lagändringarna leder till att polisens stämningsmannaorganisation avlastas betydligt. Även andra myndigheter, särskilt domstolarna, kommer att avlastas en del arbete med delgivning. De nya reglerna kommer att bidra till effektivare och snabbare handläggning av många mål och ärenden. Här ligger viktiga besparingar som medför att resurser hos myndigheterna frigörs för andra angelägnare uppgifter där.

10 Ikraftträdande

De föreslagna lagändringarna bör träda i kraft snarast, lämpligen den 1 juli 1995. Några övergångsbestämmelser är inte påkallade.

1 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen
(1970:428)

Härigenom föreskrivs att 3 a § delgivningslagen (1970:428) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §⁵

Om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ordinär delgivning med den som är part eller som har liknande ställning i ett mål eller ärende ske genom att myndigheten sänder handlingen med post till den sökta under hans senast kända adress och minst en dag senare skickar ett meddelande om att handlingen har sänts (förenklad delgivning).

Förenklad delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom mål eller ärenden anhängiggörs och får användas bara om den sökta har delgivits upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Delgivning av sådan upplysning med den som inlett målet eller ärendet behöver dock inte ske, om upplysningen lämnas i nära anslutning till att dennes ansökan kommit in till myndigheten.

Förenklad delgivning får användas bara om den sökta har delgivits upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Delgivning av sådan upplysning behöver dock inte ske med den som har inlett målet eller ärendet eller som har gett in en skrivelse i ett pågående mål eller ärende, om upplysningen lämnas i nära anslutning till att dennes ansökan eller skrivelse har kommit in till myndigheten.

Förenklad delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka mål eller ärenden anhängiggörs. I mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning får dock svaranden i föreläggandet delges upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas vid tingsrätten, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd, om målet efter bestridande överlämnas dit.

⁵ Senaste lydelse 1993:1688.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

Härigenom föreskrivs i fråga om rättegångsbalken

dels att 28 kap. 2, 4 och 5 §§ samt 33 kap. 6 § skall ha följande lydelse,

dels att det i 33 kap. skall införas en ny paragraf, 7 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För eftersökande av den som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller till inställelse vid rätten, delges stämning i brottmål eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får husrannsakan företas hos honom, *så ock* hos annan, om synnerlig anledning *förekommer*, att den sökte uppehåller sig där. *Husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål får företas endast om det för brottet är stadgat fängelse.*

Föreslagen lydelse

2 §¹

För eftersökande av den som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller till inställelse vid rätten, delges stämning i brottmål *eller kallelse till förhandling som tilltalad i sådant mål* eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får husrannsakan företas hos honom, *eller hos någon annan om det finns* synnerlig anledning att *anta* att den sökte uppehåller sig där.

4 §²

Förordnande om husrannsakan meddelas, utom i fall som avses i tredje stycket, av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. Förordnande om husrannsakan för delgivning *av stämning* i brottmål skall alltid meddelas av rätten. Kan i annat fall husrannsakan antas bli av stor omfattning eller medföra synnerlig olägenhet för den hos vilken åtgärden företas, bör, om *ej fara* är i dröjsmål, åtgärden inte vidtas utan rättens förordnande.

Förordnande om husrannsakan meddelas, utom i fall som avses i tredje stycket, av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. Förordnande om husrannsakan för delgivning i brottmål skall alltid meddelas av rätten. Kan i annat fall husrannsakan antas bli av stor omfattning eller medföra synnerlig olägenhet för den hos vilken åtgärden företas, bör, om *det inte är fara* i dröjsmål, åtgärden inte vidtas utan rättens förordnande.

¹ Senaste lydelse 1985:267.

² Senaste lydelse 1990:443.

Fråga om husrannsakan får rätten ta upp på yrkande av undersökningsledaren eller åklagaren. Efter åtalet får rätten även på yrkande av målsägande eller självant ta upp en sådan fråga. Fråga om husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål tas upp av rätten självant eller på yrkande av polismyndighet eller åklagaren.

Förordnande om husrannsakan för eftersökande av den som skall häktas enligt beslut som avses i 24 kap. 17 § tredje stycket eller hämtas till inställelse vid rätten meddelas av polismyndighet eller polisman enligt bestämmelser i polislagen (1984:387).

Fråga om husrannsakan får rätten ta upp på yrkande av undersökningsledaren eller åklagaren. Efter åtalet får rätten även på yrkande av målsägande eller självant ta upp en sådan fråga. Fråga om husrannsakan för delgivning i brottmål tas upp av rätten självant eller på yrkande av polismyndighet eller åklagaren.

5 §³

Utan förordnande, som sägs i 4 §, får polisman företa husrannsakan, om fara är i dröjsmål. Vad som sagts nu gäller ej husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål.

Utan förordnande, som sägs i 4 §, får polisman företa husrannsakan, om det är fara i dröjsmål. Vad som sagts nu gäller inte husrannsakan för delgivning i brottmål.

33 kap. 6 §⁴

Vad i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) är stadgat gälla ej delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål må ej delgivas enligt 12 § delgivningslagen med mindre anledning förekommer att den sökta avvikit eller eljest håller sig undan.

Vad som föreskrivs i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål får delges enligt 12 § delgivningslagen bara om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller annars håller sig undan.

Har delgivning av stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte kunnat ske, skall rätten pröva om försöken till delgivning skall fortsätta eller om kändanden skall erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Hänsyn skall därvid tas

³ Senaste lydelse 1990:443.

⁴ Senaste lydelse 1970:429.

till det arbete och den kostnad som ditills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsätta försök skall lyckas samt omständigheterna i övrigt. Erbjudandet får sändas med post till kåranden under hans i målet uppgivna adress eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Antar kåranden erbjudandet, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken. I annat fall skall ansökan avvisas.

Prop. 1994/95:188
Bilaga 1

7 §⁵

Om det är av betydelse för en fråga om delgivning huruvida det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller annars håller sig undan, får det i skäligen utsträckning beaktas vad som i detta avseende har framkommit vid tidigare delgivningsförsök med den sökta.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

⁵ Förutvarande 7 § upphävd genom 1992:1511.

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig
över departementspromemorian Vissa
effektiviseringar på delgivningsområdet
(Ds 1994:129)

Prop. 1994/95:188
Bilaga 2

Remissyttranden över departementspromemorian har avgetts av Riksdagens ombudsmän, Hovrätten för Västra Sverige, Nacka tingsrätt, Norrtälje tingsrätt, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Riksskatteverket, Riksrevisionsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Polismyndigheten i Stockholms län, Polismyndigheten i Göteborgs och Bohus län, Polismyndigheten i Malmöhus län, Polismyndigheten i Umeå, Kronofogdemyndigheten i Stockholms län, Arbetsdomstolen, Statens vännämnd, Sveriges advokatsamfund, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Svenska Inkassoföreningen och Svensk DelgivningsService AB.

1 Förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428)

Härigenom föreskrivs i fråga om delgivningslagen (1970:428)
dels att 3 a § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §⁶

Om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ordinarie delgivning med den som är part eller som har liknande ställning i ett mål eller ärende ske genom att myndigheten sänder handlingen med post till den sökte under hans senast kända adress och minst en dag senare skickar ett meddelande om att handlingen har sänts (förenklad delgivning).

Förenklad delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom mål eller ärenden anhängiggörs och får användas bara om den sökte har delgivits upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Delgivning av sådan upplysning med den som inlett målet eller ärendet behöver dock inte ske, om upplysningen lämnas i nära anslutning till att dennes ansökan kommit in till myndigheten.

Förenklad delgivning får användas bara om den sökte har delgetts upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Sådan upplysning behöver dock inte delges med den som har inlett förfarandet vid myndigheten eller som har gett in en skrivelse i målet eller ärendet, om upplysningen lämnas i nära anslutning till att dennes ansökan eller skrivelse har kommit in till myndigheten.

Förenklad delgivning får inte avse stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom mål eller ärenden anhängiggörs. Har ett mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning efter bestridande överlämnats till tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd får dock svaranden delges skrivelsen med begäran om överlämnande och andra handlingar i målet genom för-

⁶ Senaste lydelse 1993:1688.

*enklad delgivning, om svaren-
den hos kronofogdemyndigheten
har delgetts upplysning om att
förenklad delgivning kan komma
att användas i målet hos
tingsrätten, Arbetsdomstolen
eller Statens va-nämnd.*

Prop. 1994/95:188

Bilaga 3

18 a §

*Om det för att ett visst
delgivningssätt skall få användas
föreskrivs att det skall finnas
anledning att anta att den sökta
har avvikit eller på annat sätt
håller sig undan, får bedöm-
ningen grundas även på omstän-
digheter som har framkommit
vid andra delgivningsförsök med
den sökta.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

Härigenom föreskrivs att 28 kap. 2, 4 och 5 §§ samt 33 kap. 6 § rättegångsbalken skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

28 kap.

2 §¹

För eftersökande av den som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller till inställelse vid rätten, *delges stämning i brottmål* eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får husrannsakan företas hos honom, *så ock* hos annan, om synnerlig anledning *förekommer*, att den sökta uppehåller sig där. Husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål får företas endast om det för brottet är stadgat fängelse.

För eftersökande av den som skall gripas, anhållas eller häktas, hämtas till förhör eller till inställelse vid rätten eller underkastas kroppsvisitation eller kroppsbesiktning får husrannsakan företas hos honom, *eller hos någon annan om det finns synnerlig anledning att anta att den sökta uppehåller sig där. Detsamma gäller i fråga om en tilltalad som söks för delgivning av stämning eller kallelse till förhandling, om försök till delgivning har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa.*

4 §²

Förordnande om husrannsakan meddelas, utom i fall som avses i tredje stycket, av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. Förordnande om husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål skall alltid meddelas av rätten. Kan i annat fall husrannsakan antas bli av stor omfattning eller medföra synnerlig olägenhet för den hos vilken åtgärden företas, bör, om *ej fara är* i dröjsmål, åtgärden inte vidtas utan rättens förordnande.

Förordnande om husrannsakan meddelas, utom i fall som avses i tredje stycket, av undersökningsledaren, åklagaren eller rätten. Förordnande om husrannsakan för delgivning skall alltid meddelas av rätten. Kan i annat fall husrannsakan antas bli av stor omfattning eller medföra synnerlig olägenhet för den hos vilken åtgärden företas, bör, om *det inte är fara* i dröjsmål, åtgärden inte vidtas utan rättens förordnande.

¹ Senaste lydelse 1985:267.

² Senaste lydelse 1990:443.

Fråga om husrannsakan får rätten ta upp på yrkande av undersökningsledaren eller åklagaren. Efter åtalet får rätten även på yrkande av målsägande eller självmant ta upp en sådan fråga. Fråga om husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål tas upp av rätten självmant eller på yrkande av polismyndighet eller åklagaren.

Förordnande om husrannsakan för eftersökande av den som skall häktas enligt beslut som avses i 24 kap. 17 § tredje stycket eller hämtas till inställelse vid rätten meddelas av polismyndighet eller polisman enligt bestämmelser i polislagen (1984:387).

5 §³

Utan förordnande, som sägs i 4 §, får polisman företa husrannsakan, om fara är i dröjsmål. Vad som sagts nu gäller ej husrannsakan för delgivning av stämning i brottmål.

En polisman får företa husrannsakan utan förordnande enligt 4 §, om det är fara i dröjsmål. Detta gäller dock inte husrannsakan för delgivning.

33 kap.

6 §⁴

Vad i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) är stadgat gälla ej delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål må ej delgivas enligt 12 § delgivningslagen med mindre anledning förekommer att den sökta avvikit eller eljest håller sig undan.

Bestämmelserna i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål får delges enligt 12 § delgivningslagen endast om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Om stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte har kunnat delges, skall rätten pröva om försöken till delgivning skall fortsätta eller om käranden skall erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Hänsyn skall därvid tas till det

³ Senaste lydelse 1990:443.

⁴ Senaste lydelse 1970:429.

*arbete och den kostnad som
ditills har lagts ned på delgiv-
ningen, förutsättningarna för att
fortsatta försök skall lyckas samt
omständigheterna i övrigt. Om
käranden inte antar erbjudandet
skall stämningsansökan avvisas.*

Prop. 1994/95:188
Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1995-03-02

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bengt Hamdahl, justitierådet Bo Svensson, regeringsrådet Arne Bækkevold.

Enligt en lagrådsremiss den 23 februari 1995 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i delgivningslagen (1970:428), m.m.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Göran Anér.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 1995

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Freivalds

Regeringen beslutar proposition 1994/95:188 Effektiviseringar på delgivningsområdet.